

A HOLMI POSTÁJÁBÓL

Adalék Beck András vitacikkéhez A FILOZÓFUS AZ AMERIKAI ÉLETBEN című könyvvel kapcsolatban. 1996/5. sz.

A Beck András és Horkay Hörcher Ferenc közti vitához nem tudok hozzászólni. Csak azért írok, mert hajdan, ifjúkoromban, 1933–35 közt magam is hallgattam M. Heideggert a freiburg–badeni egyetemen. Akkoriban a filozófus többek közt azon volt, hogy saját gondolkodásmódját rokon gondolatokkal hozza kapcsolatba. Elsősorban az ógörög költői és drámai szó és világtértelezés érdekelte (gyakran vetette össze őket a rokon német és *angol* gyökérszavakkal és frázisokkal), s a kortárs „hivatásos” filozófusokat mellőzve egész egyetemi kurzust szentelt Hölderlinnek.

Így aztán talán nem meglepő, hogy Heidegger előadásaiiban elismeréssel idézte William James pragmatista meglátásait, hiszen James szintén elvetette a modern filozófia magas absztrakciókban folyó vitáját, s inkább a „megélt élethez” kapcsolódó gondolatfolyamatot és az abból felmerülő szóhasználatot kutatta. James és Heidegger egyetértett abban, hogy „*a szavak efféle munkába fogása nem esik távol a költő munkájától*” (Beck, 784. o.). A bölcselő – éppúgy, mint a költő – a szavakat nem veheti készpénznek, hanem „*neki magának kell kidolgoznia*” sajátos értéküket.

Heidegger bizonyosan szívesen látná, hogy mai amerikai gondolkodók rokonságot találnak a Husserl–Heidegger-féle „hermeneutika” és saját, pragmatizmushoz kapcsolódó gondolatmódjuk között.

Kapos Endre
(Etohicoke, Ontario, Kanada)